

העותרים : 1. התנועה לחופש המידע (ע"ר)
2. גיא זומר

שניהם ע"י עוה"ד רחלי אדרי
רחוב סעדיה גאון 26, תל-אביב-יפו 6713521
טל': 052-6767475 ; פקס : 03-9560359
דוא"ל : office@meida.org.il

- נגד -

המשיב : משרד המשפטים
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

מועד חתימת והגשת המסמך : 23.2.2022

השלמת טיעון מטעם העותרים

בהתאם להחלטות כבוד השופט וינוגרד מיום 7.2.22 ו-21.2.22, ובכפוף לבקשת ארכה של יום אחד נוסף שניתן בהסכמת המשיב, מתכבדים העותרים להגיש השלמת טיעון זו ומתנצלים על העיכוב.

1. לעת סיומו של הליך עקרוני זה ולקראת מתן פסק הדין בו, אנו מבקשים להזכיר את תחילתו ואת קורותיו, אל מול הסטטוס הנוכחי של פעולת המשיב. יש לכך חשיבות בשני מישורים : ראשית, כדי לחדד מה בדיוק ביקשו העותרים לאורך הדרך, מה מתוך זה נענה בסופו של דבר (באיחור של שנים ולאחר "סיבוב פרסה" משמעותי בעמדה המהותית שהציג המשיב), וכפועל יוצא מכך - מה נותר כעת להכרעתו האופרטיבית של בית המשפט במסגרת פסק הדין. שנית, כדי להדגיש - והפעם בראייה רטרוספקטיבית - את האופן המקומם שבו פעל המשיב בצמתים השונים, וכדי לבקש מבית המשפט שיביע את מורת רוחו מהתנהלות זו על מנת לנסות ולמנוע את הישנותה להבא; הן על ידי המשיב עצמו והן על ידי משרדי ממשלה אחרים. כחלק ממישור זה נבקש גם פסיקת הוצאות לדוגמא כנגד המשיב, בסכום משמעותי ומנחה של עשרות אלפי ש"ח, אשר ישקף גם את הטרחה הרבה והממושכת שנדרשה מהעותרים.

א. סקירת עיקרי ההליך, הסטטוס המדויק שלו והפגמים המהותיים שנפלו בפעולות המשיב לאורכו

2. זהו, במבט-על ובקיצור יחסי, תיאור השתלשלות הדברים בצירוף הערותינו :

א. עד העתירה הפרקליטות נהגה לפרסם, ככלל, רק את הנחיות פרקליט המדינה עצמו.

זאת למרות שהיה ידוע היטב לכולם, כי יש עוד מאות הנחיות נוספות של גורמים ניהוליים אחרים בפרקליטות, שהרשויות השונות (הפרקליטות עצמה, המשטרה, יתר גורמי החקירה, התביעה והייצוג הציבורי, ועוד) פועלות לפיהן בפועל, ולכן גם הן חייבות בפרסום יזום לפי סעיף 6 לחוק חופש המידע. בכך הפרו הפרקליטות ומשרד המשפטים במשך שנים חקיקה מפורשת והסתירו מהציבור מידע חיוני ששייך לו, שהוא זכאי לעיין בו, ושיש בו כדי להשפיע על מימוש זכויותיו.

ב. בשנים 2018-2019 פנו העותרים למשיב בשתי בקשות לפי סעיף 7 לחוק חופש המידע.

נדגיש כי הבקשות לא היו לפי סעיף 6 לחוק, כלומר הן לא ביקשו שהפרקליטות תתקן את דרכיה ותתחיל לקיים את חובתה לפרסם באופן יזום לציבור הרחב את כלל הנחיותיה לפי סעיף 6. תחת

זאת הן נשאו **אופי שיורי**: הן ביקשו להעביר **לידי העותרים** בלבד, רשימה והעתקים של כלל **ההנחיות שאינן מתפרסמות לציבור לפי סעיף 6** - תהא אשר תהא הסיבה לאי פרסומן.

כלומר, בין אם אי-הפרסום היזום לציבור הרחב לפי סעיף 6 היה כדין ובין אם לאו, העותרים ביקשו לקבל לידיהם "צילום מצב" של כלל ההנחיות המינהליות בפרקליטות שאינן מתפרסמות לציבור. לפי הבקשות, צילום המצב היה אמור להתייחס **גם להנחיות שתוכנן סודי**, באופן מלא או חלקי. לגבי ההנחיות הסודיות התבקש שייכללו ברשימה ושיימסר לגביהן מירב המידע האפשרי.

ג. עד אפריל 2020 - מועד הגשת העתירה - המשיב לא טרח להשיב עניינית לשתי בקשות העותרים.¹

בכך הפרו הפרקליטות ומשרד המשפטים חקיקה מפורשת נוספת - סעיף 7 לחוק חופש המידע. כפי שהראינו בעתירה (בסעיפים 100-101), למעשה היה מדובר **בכ-15 הפרות שונות ונפרדות** של החובות הנכללות בסעיף 7. ועוד הראינו בעתירה (בסעיפים 102-122), כי הפרות מעין אלה הן **פרקטיקה סיסטמתית** במשרדי ממשלה רבים, ובכללם משרד המשפטים שאמון על אכיפת החוק.

ד. על רקע זה, העותרים הרחיבו את הסעדים שביקשו בעתירה, מעבר למה שביקשו בבקשותיהם המקוריות לפי סעיף 7 לחוק. העותרים חילקו את העתירה לשני ראשים: הפרקטיקה של הסתרת הנחיות הפרקליטות מהציבור; והפרקטיקה של הפרת המועדים הסיסטמתית. במסגרת כל אחד משני הראשים ביקשו העותרים שני סעדים, ובסך הכל ארבעה סעדים, כדלקמן:

- סעיף 6(1) לעתירה: זהו **הסעד השיורי** שהתבקש בבקשות המקוריות, לפי סעיף 7 לחוק. כאמור, סעד זה מבקש להעביר לידי העותרים "צילום מצב" של מירב המידע - **ברשימה ובהעתקים** של ההנחיות עצמן - **אשר המשיב בחר שלא לפרסם לציבור** לפי סעיף 6 לחוק.

כפי שנראה להלן, סעד זה לא ניתן עד היום, והוא **הנושא המרכזי שטעון הכרעה** בפסק הדין.

- סעיף 6(2) לעתירה: זהו סעד **צופה פני עתיד** המתייחס לחובות המשיב לפי סעיף 6 לחוק. מבוקש בו להעמיד לעיון הציבור מכאן ואילך - באמצעות אתר המשיב **וללא עיכובים** - את כל ההנחיות החדשות והמעודכנות של הפרקליטות, **כפי שייצאו מעת לעת**, ושיש להן נגיעה או חשיבות לציבור כאמור בסעיף 6(א) לחוק; ובכלל זה **גם רשימה ומירב המידע על אותן הנחיות שלא ניתן לפרסם את תוכנן**.

כפי שנראה להלן, סעד זה ניתן באופן חלקי בלבד במהלך ניהול העתירה. לכן, **גם הפערים שנותרו בין מה שהתבקש בסעד זה לבין מה שנעשה בפועל, טעונים הכרעה בפסק הדין**.

- סעיף 6(3) לעתירה: סעד זה ביקש להורות למשיב לספק הבהרות מפורטות באשר לתהליך שהוביל להפרות הרבות והמתמשכות של חוק חופש המידע בעניין בקשותיהם של העותרים.

- סעיף 6(4) לעתירה: סעד זה ביקש להורות למשיב לספק הבהרות באשר למנגנון שימנע הישנותן של הפרות חוק דומות בעתיד.

נציין כבר עתה כי לאור החלטת בית המשפט הנכבד מיום 6.7.21, שבה המליץ לעותרים שלא לעמוד על הסעדים השלישי והרביעי שהתבקשו במסגרת הראש השני של העתירה; וכן לאור העובדה שעו"ד גלעדי לא יוכל כידוע להמשיך ולייצג את העותרים בעניין זה בערכאת הערעור; **החליטו העותרים לקבל את המלצת בית המשפט ולוותר על הסעדים השלישי והרביעי הנ"ל**. עם זאת, כפי שכבר צוין

¹ נזכיר כי לבקשה הראשונה, מנובמבר 2018, נעשה ניסיון לתת מענה חלקי כלשהו - אף זאת באיחור ניכר (6.6.19). לאחר המועד הקבוע בחוק. אך הוא היה רחוק מלהיות מענה ענייני לבקשה האמיתית שהוגשה. להרחבה ופירוט ראו סעיפים 23-27 לעתירה. **באשר לבקשה השנייה, מיולי 2019, לא ניתן אפילו מענה חלקי ולמראית עין - עד עצם היום הזה**. ראו סעיפים 31-37 לעתירה.

בפתח הדברים, העותרים עדיין מבקשים שבית המשפט יתייחס במסגרת פסק דינו גם להתנהלותו הפגומה של המשיב לאורך הדרך (למצער לגבי אותם חלקים שלה שאינם יכולים להיות שנויים במחלוקת), ויביע את מורת רוחו ממנה - לרבות באמצעות פסיקת ההוצאות - על מנת שהתנהלות זו לא תישנה.

ה. בתגובה מקדמית שהגיש המשיב ביום 19.8.20, סירב המשיב להודות בכך שהוא מפר את חוק חופש המידע. באשר לסעד השני, הצופה פני עתיד, שעניינו פרסום הנחיות הפרקליטות לפי סעיף 6 מכאן ואילך, טען המשיב - ללא כל בסיס בלשון החוק או בתכליתו - כאילו רק הנחיות פרקליט המדינה עצמו הן הנחיות מינהליות במובן סעיף 6 לחוק, ולכן רק אותן כביכול הוא נדרש לפרסם (ראו למשל סעיף 9 לתגובה המקדמית). באשר לסעד הראשון, השיורי, שעניינו העברה לעותרים של "צילום מצב" ביחס לכל מה שלא מתפרסם לפי סעיף 6 לחוק, הנימוק הממשי היחיד שהציג המשיב לסירוב לו הוא הטענה כי תיידרש לשם כך "הקצאת משאבים בלתי סבירה". זאת, לטענת המשיב, "בהיעדר מאגר קיים אשר מכיל את כלל ההכרעות המתקבלות בשגרת העבודה, אשר אינן עונות להגדרה של הנחיות פרקליט המדינה, ומאחר שהן אינן מתועדות באופן בו מתועדות הנחיות פרקליט המדינה. הכרעות אלה לא מרוכזות ושמורות באופן שמאפשר את שליפתן באופן מרוכז" (סעיף 14 לתגובה המקדמית).

ו. בתום הדיון בעתירה ביום 5.11.20 הורה בית המשפט למשיב להגיש כתב תשובה, וזאת בהתייחס לכל הסעדים שהתבקשו. בכך, לפי פסיקת בית המשפט העליון, עבר הנטל אל המשיב לשכנע כי אין מקום לקבל את העתירה במלואה (לאסמכתאות בעניין זה ראו סעיפים 2-3 לעיקרי הטיעון מטעם העותרים מיום 12.4.21, וסעיפים 6-7 לתגובת העותרים מיום 6.7.21). כפי שנראה בהמשך, נטל זה לא הורם עד היום.

ז. לצורך גיבוש עמדה מתוקנת של המשיב במסגרת כתב התשובה, כינס היועץ המשפטי לממשלה דאז דיון בראשותו ביום 11.1.21. בעקבותיו יצא "סיכום דיון בנושא פרסום הנחיות מינהליות" מיום 26.1.21. באותו סיכום נכללת בין היתר הגדרה מפורטת יחסית של "הנחיה מינהלית", על פי מאפיינים של אופרטיביות, סמכות, רוחביות, גמישות ותכלית. אלא שהלכה למעשה, לא היה בהגדרה זו משום חידוש ממשי לעומת ההגדרה הכללית שנכללה גם קודם בהנחיית היועץ מס' 1.0002, אשר התבססה על הפסיקה והספרות, ולפיה הנחיה מינהלית היא "כללים גמישים שרשות מינהלית קובעת לעצמה כדי שידריכו אותה בהפעלת סמכותה". היועץ הבהיר בסיכום הדיון, כי ההגדרה של הנחיה מינהלית עשויה לחול גם על הנחיות בדרג נמוך יותר מפרקליט המדינה עצמו. אך בהקשר זה היועץ הכשיר למעשה הפרה של החוק, בכך שבמקום להורות כי יש לפרסם מיד את כלל ההנחיות הללו לפי סעיף 6 לחוק חופש המידע, קבע מתווה לבחינתן עד ליום 1.6.21 (כלומר תוך חצי שנה, שגם היא כבר הסתיימה לפני כ-9 חודשים).

ח. בכתב התשובה שהגיש המשיב ביום 26.1.21 נעשה אומנם ניסיון לטעון כאילו התגובה המקדמית מיום 19.8.20 עדיין משקפת את עמדת המשיב (סעיף 11 לכתב התשובה), אך בפועל ניכר מכתב התשובה בכללותו כי מדובר בסיבוב פרסה מהותי בעמדה המוצגת מטעם המשיב לבית המשפט. בהתבסס על סיכום הדיון אצל היועץ, המשיב הודה כעת למעשה - הגם שבלשון רפה - כי גם הנחיות שנכתבו על ידי גורמי ניהול בפרקליטות בדרג נמוך מפרקליט המדינה, עשויות להיחשב להנחיות מינהליות במובן סעיף 6 לחוק, וככאלה גם הן עשויות להיות מחויבות בפרסום יזום. למרות זאת, באשר לסעד השני שהתבקש בעתירה, המשיב עדיין סירב להודות כי הוא מפר את סעיף 6 לחוק בכל הנוגע למועד הנדרש לפרסום ההנחיות הללו. לעניין זה הוא הסתפק בהנחיית היועץ

באשר לקיום עבודת מטה עד 1.6.21 (ראו סעיף 38 לכתב התשובה). באשר לסעד הראשון, המשיב המשיך לטעון כי נדרשת עבודה הקצאת משאבים בלתי סבירה.

ט. בדיון שהתקיים ב-13.4.21 הבהירו העותרים, כי לצורך הדיון בעתירה זו (בלבד) הם מוכנים לקבל את ההגדרה המעודכנת שקבע היועץ באשר למונח "הנחיה מינהלית", כפי שהיא מופיעה בסעיף 3(א)(1) לסיכום הדיון אצלו. בא כוח העותרים הסביר, כי ההגדרה ממילא הייתה ברורה דיה גם קודם, וכי "התיק הוא לא על השאלה מהי הנחיה מינהלית. אנחנו אומרים שמה שבעיני המדינה הוא הנחיה מינהלית הם צריכים לפרסם ולמסור" (עמ' 9 לפרוטוקול). **במהלך הדיון ובהחלטה שבסימומו הביע בית המשפט פליאה על כך שעד לאותו מועד, כשנה לאחר הגשת העתירה וכשנתיים וחצי לאחר הגשת הבקשה הראשונה של העותרים, המשיב טרם עשה את הפעולה הפשוטה והבסיסית המתבקשת**: משלוח פנייה מסודרת למנהלי הפרקליטות בדרגים השונים, בבקשה לקבל מהם את אותם מסמכים המהווים לשיטתם הנחיות המנחות אותם או את הכפופים להם. בעקבות זאת הורה בית המשפט למשיב לבצע פנייה כזו ולמסור את תוצאותיה עד 1.6.21.

י. בהודעה מיום 15.6.21 מסר המשיב, כי הפנייה האמורה לחברי הנהלת הפרקליטות אכן בוצעה, והניבה "326 תוצאות" (סעיף 2, 11 להודעה). המשיב ביקש מבית המשפט לאשר לו מתווה לבחינת תוצאות אלה, וכן הנחיות פוטנציאליות נוספות, ולפרסומן על פני פרק זמן ארוך מאוד, של חצי שנה, שנה ו**אף יותר משנה ביחס להנחיות משנת 2018 ומטה** (סעיפים 13-22 להודעה). טענת המשיב הייתה, כי מאחר שסעיף 6 לחוק אינו מצייין מהו המועד הנדרש לפרסום ההנחיה, הרי ש"המהירות הראויה" יכולה לסבול גם פרקי זמן ממושכים אלה (סעיף 25 להודעה).

יא. בדיון שהתקיים ב-12.7.21 ביקשו העותרים כי בית המשפט ימשיך ללוות את העתירה עוד פרק זמן מסוים, שכן "אנו רואים שהמשיב לא מניע את עצמו בלי הנעה של בית המשפט". באת כוח המשיב טענה כי "**אכן מעורבות בית המשפט בהחלט חוללה פה שינוי ... המהלך הוא חדשני ...**". בא כוח העותרים הסביר מנגד, כי לא מדובר במהלך חדשני, אלא בחוק שחוקק לפני יותר מ-20 שנה ושפשוט לא קיים במשך זמן רב (עמ' 20-21 לפרוטוקול). בתום הדיון קבע בית המשפט, כי על אף שהמשיב לא התייחס בהודעתו לסוגיית הפרסום של רשימת ההנחיות המינהליות (להבדיל מפרסום ההנחיות עצמן), הרי שיש לפרסמה. הוא ציין, כי אין להניח ש-326 התוצאות שהתקבלו בעקבות פניית המשיב לגורמים הבכירים בפרקליטות, אינן הנחיות תקפות או שלשיטתם אינן מחייבות אותם כיום. לכן, לדבריו, "**המסקנה הלכאורית היא שאכן ניתן להורות על פרסום הרשימה לאלתר**". למרות זאת, מטעמים פרקטיים ובהסכמת העותרים, הורה בסופו של דבר "על פרסום רשימת ההנחיות שעל פיהן הרשות פועלת, מתוך אותן 326 תוצאות, עד ליום 19.10.21". עוד קבע בית המשפט, כי "על פי הצעת המשיב יסתיים חלק הארי של המתווה המוצע לבחינת ההנחיות בתוך פרק זמן של חצי שנה, ובתום אותה תקופה ניתן יהיה לדעת גם מה היקף ההנחיות שהיו מוטמעות בסיכומי הדיונים בתחום האזרחי ובתחום הפלילי ... **נראה כי רק לאחר שתהיה בפני בית המשפט תמונה מגובשת של מספר ההנחיות ניתן יהיה להכריע בעתירה באופן סופי**". על כן הורה למשיב להעביר לעותרים עד 2.1.22 את תוצאות הבחינה שתיערך במהלך חצי שנה זו.

יב. במסגרת בקשה שהגישו העותרים ביום 13.1.22 נמסר לבית המשפט עדכון על רשימת ההנחיות שאינן של פרקליט המדינה שפרסם המשיב באתר הפרקליטות ב-19.10.21, ועל "ממצאי בחינת הפרקליטות" שהועברו לעותרים ב-3.1.22. כפי שהוסבר באותה בקשה, מתוך 326 התוצאות שהוזכרו בהחלטת בית המשפט, הצהיר המשיב למעשה שרק 67 הנחיות הן כאלה שהרשות פועלת לפיהן, ולא סיפק הסבר ברור לפער הגדול - 259 מסמכים שהושמטו! - בין שני המספרים הללו. העותרים הוסיפו והצביעו באותה בקשה על עניינים נוספים שאליהם נמנע המשיב מלהתייחס

במסגרת העדכון שהעביר להם. בין היתר ציינו, כי **הרשימה שפרסם המשיב באתר ב-19.10.21 נותרה עד היום "קפואה"**, במקום להתעדכן באופן שוטף כפי שמתבקש לכאורה מהחלטת בית המשפט. עוד ציינו העותרים, כי מהחלטת בית המשפט עולה שהמשיב היה אמור לסיים עד כה את **חלק הארי של המתווה שהוצע, ובעקבות זאת היה אמור לעדכן גם "מה היקף ההנחיות המינהליות שהיו מוטמעות בסיכומי הדיונים בתחום האזרחי ובתחום הפלילי"**. עדכון כזה היה אמור לכלול גם **"תמונה מגובשת של מספר ההנחיות" שנמצאו. אך גם זאת לא נעשה.**

ג. בהודעה שהגיש המשיב לבית המשפט ביום 18.1.22 הוא התייחס באופן חלקי בלבד לנושאים החסרים שעליהם הצביעו העותרים. כך למשל, באשר לרשימת ההנחיות שפורסמה באתר ב-19.10.21, המשיב לא הסביר מדוע אין הוא מעדכן רשימה זו באופן שוטף, ומה הטעם לשיטתו בהותרתה באתר כשהיא "קפואה" ובלתי עדכנית. המשיב אינו מתמודד עם תכליתה של החלטת בית המשפט אשר הורתה על פרסום הרשימה, אלא מסתפק בקריאה טכנית-מילולית שלה.

בנוסף, **פרטים מהותיים בהודעה מנוסחים בצורה מעורפלת ו"חידתית"**. כך למשל, מההודעה עולה כי במהלך חצי השנה השנייה של שנת 2021, פרקליטי המחוזות ומנהלי המחלקות - הן בחטיבה הפלילית והן בחטיבה האזרחית - **"השלימו את הבחינה לאיתור הנחיות מינהליות ביחידתם. ... ההנחיות שנמצא כי עונות להגדרה של הנחיה מנהלית המחויבת בפרסום** עובדו לפורמט הממוחשב ופורסמו באתר הפרקליטות" (סעיף 5, 12 להודעה). בניסוח זה חסר מידע מתבקש וחשוב, שיאפשר ביקורת ממשית על פעולת המשיב על רקע החלטת בית המשפט בעניין הצגת "תמונה מגובשת של מספר ההנחיות", ועל רקע הסעדים שהתבקשו בעתירה:

כמה הנחיות אותרו בסך הכל במסגרת אותו חלק של הבחינה שהושלם? מה היחס בין מספר זה לבין 326 ה"תוצאות" שהוזכרו בהחלטת בית המשפט? כמה מהן לשיטת המשיב "אינן מחויבות בפרסום"? ומדוע אינן מחויבות בפרסום? האם הן סודיות? איזה סייג של החוק חל עליהן?² אם אינן סודיות, מדוע אינן נמסרות לעותרים לכל הפחות במסגרת הסעד הראשון, השיורי, לפי סעיף 7 לחוק? ואף אם הן סודיות או שחל עליהן סייג אחר מסייגי החוק - מדוע אינן נכללות לפחות ברשימת ההנחיות שמפרסם המשיב באתר, או ברשימה שביקשו העותרים לפי סעיף 7 לחוק?

נושאים מהותיים נוספים שנותרו מעורפלים בהודעת המשיב, נוגעים **להיקף העבודה שעוד נותרה לשם איתור ופרסום הנחיות שנוצרו בעבר (בעיקר משנת 2018 ומטה - תקופה משמעותית ביותר שכמעט "נעלמה" לגמרי מההודעה,³ ושבלעדיה כלל לא ניתן לומר שאומנם הסתיים "חלק הארי" של העבודה כפי שציפה בית המשפט); ללוח הזמנים המשוער להשלמת עבודה הכרחית זו (האם אומנם יותר משנה, כפי שעלה מההודעת המשיב מיום 15.6.21); ולמסגרת הזמנים שאליה מחויב המשיב ביחס לפרסום שוטף עתידי, של הנחיות שייכתבו או שיעודכנו מכאן ואילך.**

² בסעיף 7 להודעה, שמתייחס רק לסיכומי הישיבות אצל המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים), מופיע המשפט הסתום הבא: "יובהר, כי ההנחיות היחידות שאותרו ולא פורסמו הן כאלה שעתידות להיטמע בהנחיות פרקליט המדינה המתגבשות, או כאלה שהוחלט לבטלן". משפט זה חושף טפח ומסתיר כמה וכמה טפחים: כמה הנחיות כאלה עתידות להיטמע בהנחיות פרקליט המדינה? מהו לוח הזמנים להטמעה זו? כמה הנחיות הוחלט לבטל? והאם הביטול כבר נכנס לתוקף? אם לא, מהו לוח הזמנים לביטול? ומכל מקום, מהו הבסיס החוקי להסתרת שני סוגי ההנחיות הללו כעת, כל עוד לא הוטמעו בהנחיית פרקליט המדינה ולא בוטלו? מדוע הן אינן מפורסמות בינתיים לפי סעיף 6 לחוק, ולחלופין מדוע אינן נמסרות בינתיים לעותרים לפי סעיף 7 לחוק?

³ ודוק: ביחס לחטיבה האזרחית, התייחסות המשיב מוגבלת ככלל לשנים 2019-2021 בלבד (ראו סעיפים 12-13 להודעה, שכוללים רק התייחסות מעורפלת להנחיות מוקדמות יותר שאולי אותרו באופן "אגבי" וספוראדי). ביחס לחטיבה הפלילית, סעיף 7 להודעה עוסק בסיכומי ישיבות שנערכו אצל עו"ד מומי למברגר מאז כניסתו לתפקיד המשנה לפרקליט המדינה, אך לא נאמר מהו אותו מועד כניסה לתפקיד; ומכל מקום לא נאמר מה דינם של יתר סיכומי הישיבות, שקדמו לכניסתו לתפקיד. סעיף 6 להודעה אינו מוגבל לכאורה בשנים, אך גם לא מובהר בו מה למעשה כללה אותה "בחינה לאיתור הנחיות מינהליות ביחידתם", ומה היחס בינה לבין המעבר על סיכומי הישיבות שנדון חלקית בסעיף 7 (והרי אותם סיכומי ישיבות אצל המשנה לפרקליט המדינה - כמו גם סיכומי ישיבות אצל גורמים נוספים שכלל לא נדונו בסעיף 7 - אמורים לכאורה להימצא פיזית גם בכל היחידות הרלוונטיות, וממילא היו אמורים להיות מאותרים גם במסגרת הבחינה שנדונה בסעיף 6, אשר כביכול כבר הושלמה לחלוטין).

3. אם לא די בחוסרים ובסימני השאלה הרבים שנתרו לאחר הודעתו האחרונה של המשיב, ושעולים מתוכה עצמה כפי שהראינו, הרי שניתן להצביע על לא מעט הנחיות של הפרקליטות שידועות לנו, ואשר לא הועלו **עד כה על ידי המשיב לאתר**. חלק גדול מהן כבר הוזכרו או צורפו על ידינו בשלבים שונים לאורך ההליך, אך כמעט לא זכו להתייחסות עניינית של המשיב. לחלק אחר מהן קיבלנו הפניות מגורמים שונים בחודשים האחרונים, מאז שהחלו להתפרסם באתר המשיב הנחיות בעקבות העתירה.

על מנת שלא להלאות כעת את בית המשפט הנכבד בעיסוק פרטני בהנחיות אלו - שאיננו יודעים כיום אם הן בוטלו, נשכחו או שסווגו משום מה כ"בלתי מחויבות בפרסום" - **בכוונתנו להעביר למשיב בנפרד מכתב, ובו פירוט של אותן הנחיות ודרישה להבהרות לגבי הסיבות לאי-פרסומן**. ככל שתשובת המשיב למכתב לא תהיה מספקת, נשקול לבקש להביא את הדברים גם לידיעת בית המשפט.

4. כעת, משסיימנו לסקור את השתלשלות ההליך, את עיקר הפערים בין מה שהתבקש בעתירה לבין מה שסיפק המשיב עד כה, ואת הפגמים החוזרים והמתמשכים שנפלו בהתנהלות המשיב, נחדד את מה שטעון הכרעה בפסק הדין הסופי שיינתן בעתירה.

ב. הנושא המרכזי הטעון הכרעה - הסעד השיורי לפי סעיף 7 לחוק חופש המידע

5. הסעד העיקרי המבוקש בעתירה הוא זה שהתבקש מלכתחילה בשתי הבקשות של העותרים מהשנים 2018-2019 - סעד לפי סעיף 7 לחוק חופש המידע, שנוסח באופן שיורי: הוא מכוון לקבלת "צילום מצב" של כל אותן הנחיות מינהליות (ברשימה ובהעתקים), אשר הפרקליטות אינה מפרסמת ביוזמתה לציבור הרחב. זאת, בין אם אי-הפרסום היזום מוצדק לפי סעיף 6 לחוק, ובין אם איננו מוצדק.

6. סעד זה לא ניתן על ידי המשיב עד היום. אומנם המשיב שיפר חלקית במהלך השנה האחרונה - בלחץ בית המשפט - את האופן שבו הוא מקיים את סעיף 6 לחוק. אך בשום נקודת זמן המשיב לא העביר לעותרים את המידע השיורי שביקשו, כלומר את המידע לגבי כל הנחיותיו שלא פורסמו לפי סעיף 6.

7. כך כזכור נוסח סעד זה בסעיף 6(1) לעתירה:

1) למסור לידי העותרים את רשימת כל ההנחיות המינהליות של פרקליטות המדינה, לרבות של בעלי תפקידים בכירים בה כגון המשנים לפרקליט המדינה, פרקליטי המחוזות, מנהלי המחלקות הארציות וראש מח"ש; וכן את ההנחיות עצמן שטרם פורסמו לציבור ושאינן חסויות לפי דין. זאת, אף לגבי הנחיות שלשיטת המשיב לא נכללות בסעיף 6(א) לחוק חופש המידע. אם יש עילת חיסיון, מבוקש שיוצגו הנמקה לכך ומירב המידע האפשרי על ההנחיה.

8. ביחס לסעד עיקרי זה, המשיב לא הציג למעשה עד היום ולו נימוק תקף אחד העשוי להצדיק את מניעת מסירת המידע המבוקש לידי העותרים. הטקטיקה המרכזית של המשיב בקשר לסעד זה הייתה התעלמות ממנו, והתמקדות כמעט בלעדית בפרסום היזום שלפי סעיף 6 לחוק (קרי: בסעד השני).

9. הנימוק הממשי היחיד שהוצג, "הקצאת משאבים בלתי סבירה" לפי סעיף 8(1) לחוק, היה מלכתחילה בלתי תקף באופן הלאקוני, הסתמי והבלתי מנומק כדין שבו הועלה. פירטנו את כשלו של נימוק זה, בהתייחס לפסיקה ולנוהל המחייב את המשיב, בסעיפים 17-31 לעיקרי הטיעון מטעם העותרים מיום 12.4.21. **נבקש מבית המשפט הנכבד להתייחס בפסק דינו לטיעונינו המופיעים שם.**

10. אך אם לא די בכך, נימוק זה ממילא גם הופרך מבחינה עובדתית בהמשך ההליך. כפי שכבר ציטטנו לעיל, המשיב נימק בסעיף 14 לתגובתו המקדמית את טיעון הקצאת המשאבים הבלתי סבירה, "בהיעדר מאגר קיים אשר מכיל את כלל ההכרעות המתקבלות בשגרת העבודה, אשר אינן עונות להגדרה של הנחיות פרקליט המדינה, ומאחר שהן אינן מתועדות באופן בו מתועדות הנחיות פרקליט המדינה. הכרעות אלה

לא מרוכזות ושמורות באופן שמאפשר את שליפתן באופן מרוכז". אלא שברור כי לפחות כיום, המצב שונה לחלוטין. מאחר שבלחץ בית המשפט המשיב כבר ביצע בשנה האחרונה עבודה נרחבת לאיסוף חלק ניכר מהמידע שביקשו העותרים, וזאת כחלק מהחובה החוקית שממילא הייתה מוטלת עליו לפרסום ההנחיות לפי סעיף 6 לחוק, הרי שכעת כבר יש בידי המשיב "מאגר קיים", של הנחיות "מרוכזות ושמורות". ומאחר שרק חלק ממאגר זה פורסם על ידי המשיב לפי סעיף 6 לחוק, הרי שברור כי לא נדרשת כעת הקצאת משאבים משמעותית - ודאי שלא בלתי סבירה - כדי להעביר לעותרים את אותו חלק שיורי מהמאגר שלא פורסם, בהתאם לרכיבים השונים של בקשתם (רשימה, העתקים, ומירב המידע האפשרי לגבי הנחיות חסויות). **בכך למעשה גם הוכח בדיעבד, שהמשאבים ה"עודפים" שנדרשו מהמשיב מלכתחילה כדי לתת מענה לבקשות העותרים לפי סעיף 7 לחוק, היו אפסיים, ומכל מקום בוודאי סבירים, שהרי הם נדרשו ממילא לביצוע תפקידו הרגיל של המשיב לפי סעיף 6 לחוק.**

11. נוסף ונזכיר, כפי שצינו לעיל, כי מעת שניתנה החלטה על הגשת כתב תשובה, **עבר הנטל** אל המשיב לשכנע כי אין מקום לקבל את העתירה, על כל סעדיה. ודאי שנטל זה לא הורם ביחס לסעד הראשון.

12. בית המשפט הנכבד מתבקש אפוא לקבוע, במסגרת פסק הדין הסופי בעתירה, כי העותרים זכאים לפי סעיף 7 לחוק חופש המידע לסעד הראשון שביקשו, על כל רכיביו, למצער ביחס למאגר ההנחיות הקיים.

ג. הנושא הנוסף שטעון הכרעה - הפערים שנתרו ביחס לסעד שהתבקש לפי סעיף 6 לחוק חופש המידע

13. כאמור, הסעד השני המבוקש בעתירה הוא הסעד הצופה פני עתיד, לפי סעיף 6 לחוק חופש המידע.

14. כך נוסח סעד זה בסעיף 6(2) לעתירה:

2) להעמיד לעיון הציבור מכאן ואילך – באמצעות אתר משרד המשפטים וללא עיכובים – את כל ההנחיות החדשות והמעודכנות של הפרקליטות, לרבות של בעלי תפקידים בכירים בה, כפי שייצאו מעת לעת, ושיש להן נגיעה או חשיבות לציבור כאמור בסעיף 6(א) לחוק חופש המידע; ובכלל זה גם רשימה ומירב המידע על אותן הנחיות שלא ניתן לפרסם את תוכנן.

15. סעד זה נגזר באופן ישיר למדי מסעיף 6 לחוק (בצירוף היקש מסעיף 11 לחוק ביחס לחובה לפרסם את מירב המידע לגבי אותן הנחיות שלא ניתן לפרסם את תוכנן), ואין זה ברור מדוע מלכתחילה לא הודיע המשיב כי הוא פשוט מסכים לו במלואו.

16. בעניין זה, כפי שהראינו, ביצע המשיב במהלך ניהול העתירה "סיבוב פרסה" מהותי, באופן שמהכחשת חובתו לקיים את סעיף 6 ביחס להנחיות מנהלי הפרקליטות בדרג נמוך מפרקליט המדינה, עבר לאישור חובה זו בלשון רפה (בעקבות הדיון אצל היועץ), ולאחר מכן, בלחץ בית המשפט, ליישומה באופן חלקי.

17. במסגרת סקירת השתלשלות ההליך לעיל, ובמיוחד במסגרת התייחסותנו לחוסרים ולסימני השאלה המהותיים שעולים מהודעתו האחרונה של המשיב מיום 18.1.22, הראינו כי גם בנקודת הזמן הנוכחית המשיב איננו מיישם כראוי את סעיף 6 לחוק, ומכל מקום - בוודאי שאינו מספק לבית המשפט ולעותרים די מידע שיאפשר לקיים ביקורת מספקת על אופן יישום זה.

18. מאחר שהגענו לשלב של פסק הדין הסופי בעתירה, העותרים מניחים כי בית המשפט יתקשה לתת כעת למשיב הוראות פרטניות לתיקון כל הבעיות שהתגלו באופן היישום של סעיף 6 לחוק, ולא כל שכן שיתקשה לפקח על יישומן של הוראות פרטניות אלו. עם זאת, לדעת העותרים, **ניתן לפתור קושי זה על ידי אימוץ הלשון הכללית שנכללת בסעד המלא**, כפי שהתבקש בהקשר זה בעתירה וצוטט לעיל. כמובן שאם המשיב לא יקיים כראוי את הלשון הכללית של הצו שיינתן על ידי בית המשפט, יהיה ניתן לנקוט נגדו **בהליך פרטני מתאים לאכיפת הצו**.

19. בנוסף, נבקש מבית המשפט הנכבד להתייחס ספציפית לשלושה פערים מהותיים שהתברר כי קיימים בין האופן שבו המשיב מבין את חובותיו, לבין מה שביקשו העותרים בהתבסס על סעיף 6 לחוק:

א. העותרים ביקשו כי המשיב יפרסם באתר את כל ההנחיות החדשות והמעודכנות של הפרקליטות **"ללא עיכובים"**. כאמור, המשיב סבור שמאחר שסעיף 6 לחוק אינו נוקב בלוח זמנים ספציפי להעמדת ההנחיה המינהלית לעיון הציבור מרגע כתיבתה, הרי שעליו לעשות זאת "במהירות הראויה", ולדעת המשיב פרשנות מונח זה סובלת גם פרקי זמן ממושכים מאוד של חצי שנה, שנה ואף למעלה משנה.

בעניין זה העותרים מבקשים כי בית המשפט יקבע בפסק דינו כלל פשוט, הנגזר מפרשנותו התכליתית של סעיף 6(א) לחוק: "רשות ציבורית תעמיד לעיון הציבור את ההנחיות המינהליות הכתובות שעל פיהן היא פועלת", משמע - **על הרשות לפרסם את ההנחיה מיד כאשר היא מתחילה לפעול לפיה**. יש לזכור כי כל הנחיה מינהלית נכתבת במסגרת עבודת מטה, שכוללת מרכיבים שונים. לדעת העותרים, מן הראוי לקבוע כי אחד המרכיבים ההכרחיים בעבודת מטה כזו, הוא **הכנה מראש של ההנחיה המינהלית לפרסום**, כך שתפורסם מיד עם תחילת כניסתה לתוקף. **פרשנות כזו תפתור באופן פשוט, צודק ויעיל את המחלוקת בעניין לוח הזמנים לפרסום, ותמנע את הפגיעה הטבועה שנגרמת תמיד לציבור ולפרטים שבו בשל פרסום מאוחר של הנחיות שכבר נכנסו לתוקף**. רשות מינהלית מכינה הנחיה וקובעת מועד לכניסתה לתוקף - תתכבד ותדאג שבאותו מועד בדיוק ההנחיה גם תפורסם, כדרישת סעיף 6 לחוק, לפי פרשנותו התכליתית.

ב. כפי שהראינו, המשיב אינו סבור כי עליו לפרסם באתר גם **רשימה** של כלל הנחיותיו אשר **תתעדכן באופן שוטף**. לעניין זה יש לזכור, כי בידי כל רשות אשר מפרסמת הנחיות מינהליות לפי סעיף 6 לחוק, יש מטבע הדברים גם רשימה של הנחיות אלה (ואם במקרה אין לה - מן הראוי לדרוש ממנה בכל מקרה להכין כזו, אף ללא קשר לפרסומה). משכך, לא נדרשים לכך משאבים ממשיים, ואין כל סיבה סבירה להימנע מפרסומה של רשימה זו, כחלק מהחובה הקבועה בסעיף 6 לחוק, שמטרתה להנגיש לציבור את ההנחיות המינהליות שלפיהן הרשות פועלת. ברור שפרסום ההנחיות לבדן ללא רשימה מסודרת, אשר תתעדכן באופן שוטף, יקשה על הציבור להתמצא בהנחיות הללו ולאתר בקלות את ההנחיות שלהן הוא זקוק.⁴

דוגמא מובהקת לקושי זה ניתן לראות בסעיפים 8-10 להודעת המשיב מיום 18.1.22: המשיב שולח את בית המשפט ואת העותרים - וממילא גם את הציבור כולו, אך **מבלי לומר זאת לציבור** באתר עצמו - **לארבעה עמודי אינטרנט שונים**, כדי ללקט בהם מספר לא גדול של הנחיות, וזאת רק במסגרת החטיבה הפלילית. כחלק מכך, בסעיף 8 המשיב אפילו לא מסוגל לנקוב במספר המדויק של הנחיות המופיעות בעמוד המחלקה להנחיית תובעים, ולכן מציין רק "עשרות הנחיות".

לפיכך מבקשים העותרים כי בית המשפט יקבע בפסק דינו, כחלק מפרשנותו התכליתית של סעיף 6 לחוק, כי רשות מינהלית חייבת לפרסם לא רק את ההנחיות המינהליות גופן, אלא גם רשימה מרוכזת שלהן, אשר תתעדכן באופן שוטף. עוד נבקש כי בית המשפט יוסיף ויבהיר את המובן מאליו - שרשימה זו צריכה להתפרסם במקום בולט וקל לאיתור באתר הרשות.

⁴ לעניין זה נציין כי המשטרה ושב"ס קיבלו על עצמם בתקופה האחרונה לפרסם רשימה שוטפת ומתעדכנת של הנחיותיהם (הגם שבכפוף לסייגים שונים - שלדעת העותרים אין להם הצדקה אם אינם תוצאה של הסכמות בין הצדדים), וזאת במסגרת מגעים עם האגודה לזכויות האזרח, בעקבות הליכים שנוהלו ביניהם (עת"מ (מחוזי י-ם) 65106-07-18 האגודה לזכויות האזרח נ' המשטרה (28.6.20); עת"מ (מחוזי ת"א) 3041/08 האגודה לזכויות האזרח נ' שב"ס (26.5.10), ומכתב עדכני מיום 11.8.20).

ג. לבסוף, נותר פער בין העותרים למשיב בכל הנוגע להנחיות שמסיבה כלשהי תוכנן אינו מפורסם לפי סעיף 6 לחוק - בין אם משום שהן סודיות ובין אם בשל סייג אחר כלשהו לחוק אשר חל עליהן לדעת הרשות. במסגרת העתירה הנוכחית, המשיב כמעט התעלם מסוג זה של הנחיות, ולא ראה לנכון להקדיש להן התייחסות ממשית בטיעונו. משום כך, עד לרגע זה, המשיב לא הציג לעותרים ולבית המשפט את רשימת ההנחיות שאותן לא מצא לנכון לפרסם לציבור, וממילא אף לא הציג את מירב המידע האפשרי לגביהן. אומנם הנחיות אלו אמורות להיכלל בסעד הראשון שביקשו העותרים, הסעד השיווי לפי סעיף 7, אך אף אם סעד זה אכן יינתן על ידי בית המשפט - יהיה מדובר רק ב"צילום מצב" בנקודת זמן מסוימת, ולא בהוראה קבועה למשיב לפרסם באופן שוטף לציבור גם מידע מירבי על ההנחיות שאינן מתפרסמות לגופן.

למותר לציין כי רק אם לציבור יהיה מידע על אותן הנחיות שהרשות אינה מוצאת לנכון לפרסם לגופן, יהיה באפשרותו לפנות אל הרשות ולנסות לשכנעה לאפשר לו לעיין בהנחיה ספציפית, ובמידת הצורך לאתגר את סירובה במסגרת עתירה פרטנית בבית המשפט.⁵

לפיכך מבקשים העותרים כי בית המשפט יקבע בפסק דינו, כחלק מפרשנותו התכליתית של סעיף 6 לחוק, ובצירוף היקש מסעיף 11 לחוק, כי רשות מינהלית חייבת לפרסם במסגרת רשימת הנחיותיה גם את רשימת ההנחיות שלשיטתה אין היא יכולה (או שאין היא מעוניינת) לפרסם את תוכנן. בנוסף, לגבי הנחיות "חסויות" אלו - מבוקש לקבוע גם כי יש לפרסם את מירב המידע האפשרי עליהן, וזאת בין במסגרת הרשימה הנ"ל ובין במסגרת חיצונית לרשימה.

20. לסיום הדיון בסעד השני, הצופה פני עתיד, נשוב ונזכיר כי גם בעניינו עבר הנטל אל המשיב לשכנע כי אין מקום לקבלו, מעת שניתנה ההחלטה על הגשת כתב התשובה. ובוודאי שגם כאן הנטל לא הורם.

21. בית המשפט הנכבד מתבקש אפוא לקבוע, במסגרת פסק הדין הסופי בעתירה, כי העותרים זכאים גם לסעד השני שביקשו, על כל רכיביו, על בסיס סעיף 6 לחוק חופש המידע.

ד. פסיקת הוצאות לדוגמא

22. כבר במסגרת העתירה (בסעיפים 131-133) ביקשנו לחייב את המשיב בהוצאות משמעותיות בגין הליך זה, לרבות שכר טרחת עו"ד ומע"מ כדין, שיהיה בהן כדי לכסות את מכלול ההוצאות שנגרמו ושעוד ייגרמו לעותרים לאורך ההליך המתיש, החל ממועד הגשת בקשתם הראשונה בשנת 2018 - כשנה ושליש לפני הגשת העתירה - ועד לסיום כל ההליכים בעתירה; וכן כדי להרתיע את המשיב ורשויות ציבוריות נוספות מהתנהלות פגומה דומה בעתיד. הסבנו את תשומת הלב לכך שעצם העיכוב הממושך במסירת מידע פוגע בזכות הציבור לבקר את פועלן של רשויות ציבוריות ובמימוש הזכות החוקתית להליך הוגן (של מי שזקוק לאותו מידע לשם הגנה על זכויותיו המהותיות, כגון חשודים ונאשמים). ציינו כי ראוי להגיב גם בדרך זו על היעדר המענה והזלזול של המשיב בחוק חופש המידע, שמטרתו עידוד הדמוקרטיה, השקיפות השלטונית והמינהל התקין. הוספנו כי תהיה בכך תרומה להפסקת הצורך להגיש עתירות "אי-מענה" שכל מטרתן להניע את הרשויות לקיים את חובתן ולמסור מידע ציבורי בזמן.

23. עוד ציינו בעתירה כי יש צורך בפסיקת הוצאות מוגברות לטובת העותרת, גם משום שהיא עמותה הפועלת ללא כוונות רווח, שמטרתה בין היתר לקדם שקיפות ברשויות הציבוריות, וכדי לאפשר לחברה בישראל להיות מעורבת בנעשה ברשויותיה ולעודד ביקורת אפקטיבית על הנעשה בכספי הציבור.

⁵ גם בהקשר זה נפנה את בית המשפט להסכמה החלקית שאליה הגיעה המשטרה עם האגודה לזכויות האזרח - ראו סעיפים 5-6 לפסק הדין בעת"מ 65106-07-18 הנ"ל.

24. כיום, כשנתיים לאחר הגשת העתירה, ולנוכח התנהלות המשיב במהלך כפי שפירטנו לעיל, נימוקים אלה שנכללו בעתירה כבר מחוורים. הסתבר שהמשיב לא רק כפה על העותרים להגיש "עתירת אי-מענה" חריגה, הן בשל אופייה העקרוני והן בשל היעדר התייחסות עניינית לבקשותיהם במשך תקופה ארוכה פי כמה מזו שהותרה למענה לפי החוק, ולאחר כ-15 הפרות שונות של חוק חופש המידע כפי שפירטנו בעתירה; אלא שגם לאחר שהעתירה כבר הוגשה - המשיב כפה על העותרים להוסיף ולנהל אותה עד תומה במשך תקופה ממושכת, בהליך מורכב שהצריך שלושה דיונים וכתבי טענות רבים. ואם לא די בכך - גם לאחר כל אלה המשיב עדיין נמנע ללא כל צידוק חוקי מלהיענות לסעד הראשון והעיקרי שהתבקש עוד לפני למעלה משלוש שנים, וכן נמנע באופן חלקי מלהיענות לסעד השני.⁶

25. בנסיבות אלה, העותרים סבורים כי מן הראוי לפסוק להם במקרה זה לא רק הוצאות "משמעותיות" ו"מוגברות" כפי שהתבקש בעתירה, אלא הוצאות לדוגמא.

26. הוצאות לדוגמא צריכות להיות בעלות מסר מהדהד ומנחה, הן לרשות הספציפית שהתנהלה באופן בלתי חוקי ופוגעני במיוחד, ושמן הסתם ממשיכה לשקול כל העת אם כדאי לה לשוב ולפעול באופן דומה; והן לרשויות אחרות, שצופות מהצד ושלומדות את המסרים אשר מועברים לכלל הרשויות על ידי בתי המשפט. חשיבות מיוחדת נודעת להוצאות לדוגמא במקרה שלפנינו, שבו הרשות הספציפית שבה מדובר, ושהתנהלה באופן מקומם ושלא כדין לאורך זמן רב כפי שהראינו, היא גם זו שאמורה להיות אמונה בעצמה על אכיפת החוק בכלל, ואכיפת חוק חופש המידע בפרט - בקרב יתר רשויות הציבור.

27. העותרים מבקשים כי ההוצאות לדוגמא שייפסקו כאן יהיו בסכום משמעותי של עשרות אלפי ש"ח.

28. דוגמא ראויה לסטנדרט כזה של פסיקת הוצאות מוגדלות בעתירות אי-מענה לפי חוק חופש המידע, הבאנו כבר בסעיף 133 לעתירה. ציטטנו שם את עת"מ (מחוזי ת"א) 16439-02-10 המוקד להגנת הפרט נ' מתאם פעולות הממשלה בשטחים (20.6.2010), שבו נפסקו 35,000 ש"ח הוצאות ונקבע:

יש שלב שבו האיחורים והזלזול בחוק ובהחלטות ביהמ"ש אינם בעיה מנהלית עוד. יש תחושה כי המשיבים לא הפנימו את הוראות החוק. לא יתכן כי לא תהא כל התייחסות במשך למעלה מחצי שנה לבקשה למידע כאשר החוק קובע מגבלה של 30 יום. לא יתכן כי נדרשות עתירות לא בכדי לתקוף את החלטת הרשות אלא בכדי לקבל החלטה שכזו.

29. יצוין כי הדוגמא האחרת שהבאנו בעתירה, של עת"מ (מחוזי ת"א) 1709-09-19 לבניא נ' משרד הביטחון (5.2.2020), שבו נפסקו 15,000 ש"ח הוצאות בעתירת אי-מענה, הייתה עשויה אולי להתאים אילו המשיב היה מסכים לקבלת העתירה בסמוך לאחר הגשתה. אולם משהמשיב בחר שלא לעשות כן, אלא המשיך והתנהל שלא כדין במשך כשנתיים נוספות, עד היום, תוך גרימת הוצאות רבות נוספות לעותרים ועיכוב רב במימוש זכויות הציבור הרחב לעיין במידע הציבורי שאמור להיות זמין לו אוטומטית לפי חוק, הרי שלדעת העותרים מן הראוי שסכום זה יהיה לכל הפחות כפול מכך - ואף יותר.

30. בעת האחרונה ניתן לראות יותר ויותר החלטות שיפוטיות שקובעות סטנדרט הולך וגדל, כפי שראוי, לפסיקת הוצאות בעתירות חופש מידע שבהן התנהלות הרשות אינה ניתנת להצדקה.

31. כך למשל, בעת"מ (מחוזי ת"א) 12936-09-20 שלום נ' הממונה על יישום חוק חופש המידע במשרד הביטחון (15.11.21), קבעה כבוד השופטת אסתר נחליאלי היאט, על רקע תקנות סדר הדין האזרחי החדשות - שלפי פסיקת בית המשפט העליון הזרימו "רוח חדשה" גם בסדרי הדין של בתי המשפט

⁶ באשר לסעדים השלישי והרביעי - נזכיר שהודענו לעיל כי העותרים מוותרים עליהם לפי המלצת בית המשפט בהחלטתו מיום 6.7.21, שבה נאמר כי אם יעמדו עליהם "יינתן לכך משקל משמעותי בעת פסיקת ההוצאות". לכן, העובדה שלא תינתן הכרעה אופרטיבית בסעדים השלישי והרביעי, ודאי שלא אמורה להיזקף לחובת העותרים במסגרת שקילת סוגיית ההוצאות.

לעניינים מינהליים (שם, בפס' 8(ג)) - ועל רקע תכלית חוק חופש המידע מחד, והצורך בשמירה על הקופה הציבורית מאידך, את התוצאה הבאה (בפס' 11):

בהתאם לדברים שציינתי בהחלטה לעיל, מצאתי כי יש בנסיבות כאן כדי להצדיק פסיקת הוצאות לזכות המבקש, ולאחר ששקלתי הנסיבות וההשקעה שנדרשה לו לעותר ומנגד ראיתי להתחשב בפסיקת הוצאות הנהוגה כפי שציינתי ולא לחייב מיז בהחלטה זו את הרשות על הצד הגבוה והריאלי אלא להבהיר תחילה את עמדת בעניין, ועל כן ראיתי לחייב את המשיבים ביחד בהוצאות המבקש בסך 30,000 ש"ח. כן אני מחייבת את המשיבים להשיב לעותר את סך האגרה עבור בקשת מידע אחת מיותרת שהגיש מכוח החוק וכן את אגרת ההליך.

32. וראו עוד, למשל, את עת"מ (מחוזי ת"א) 36491-09-21 עמותת עורכי דין לקידום מינהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית רמת השרון (20.1.22). שם נפסקו 20,000 ש"ח הוצאות בעתירה שהתייגה כחודש בלבד לאחר הגשתה - בניגוד בולט כמובן לענייננו שבו העתירה נמשכה כשנתיים.

33. כן ראו עת"מ (מחוזי י-ם) 2943-08-21 הצלחה נ' משרד החוץ (16.2.22). שם פסקה כבוד השופטת ענת זינגר 15,000 ש"ח הוצאות, בתום דיון אחד בלבד ולאחר כחצי שנה ממועד הגשת העתירה - בניגוד לענייננו שבו כאמור התקיימו שלושה דיונים, הוגשו כתבי טענות רבים, והדיון נמשך כשנתיים.

34. למעשה, בענייננו סכום של 12,627 ש"ח הוא בגדר הרף התחתון, המינימום שבמינימום לפי התקנות.⁷ אולם לדעתנו הוא לא ראוי לשמש אפילו כנקודת מוצא במקרה דנן (מה גם שכידוע, התעריף המינימלי שקבוע בכללי לשכת עורכי הדין כשמו כן הוא - מינימלי, ונמוך בהרבה מהמקובל בשוק).

35. בענייננו נשוב אפוא ונבקש לפסוק הוצאות לדוגמא בגובה של עשרות אלפי ש"ח. כן נבקש להורות על מתן הסעדים הראשון והשני שהתבקשו בעתירה, במלואם, כמפורט לעיל.



רחלי אדרי, עו"ד

⁷ בהתאם לתקנה 153(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 - שמיובאת לסדרי הדין המינהליים בשינויים המחויבים לפי תקנה 20 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א-2000 - "סכום שכר טרחת עורך דין שיפסוק בית המשפט לטובת בעל הדין שזכה בהליך, בכפוף לאמור בתקנת משנה (ג), לא יפחת מן התעריף שנקבע לעניין שכר טרחת עורך דין בכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000, זולת אם הורה בית המשפט, מטעמים מיוחדים, על תשלום סכום נמוך יותר מהסכום האמור".

בהתאם לפרט 4(ג) לתוספת הראשונה לכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000, שכר הטרחה המינימלי המומלץ ל"עתירה לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים", הוא 7,786 לפני מע"מ, ועל כך יש להוסיף 655 ש"ח לפני מע"מ לכל "ישיבה נוספת" (שם).

לעניין הוספת המע"מ - ראו הגדרת "שכר מינימלי מומלץ" בסעיף 1 לכללי לשכת עורכי הדין הנ"ל: "השכר הנקוב בתעריף, בצירוף סכום השווה למס ערך מוסף המגיע בעד מתן השירות בענין הנדון". כן ראו תקנה 153(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי הנ"ל (ודוק: תקנה 41(ד) לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים הנ"ל אינה קובעת אחרת, אלא רק אומרת למעשה שהמע"מ לא יתווסף שוב על אותו סכום).

כמו כן, בהתאם לתקנה 155(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי הנ"ל, יש לפסוק את הוצאות המשפט שהוצאו בעין, וזאת בנוסף לפסיקת שכר טרחת עו"ד כאמור לעיל. בענייננו, הוצאות המשפט של העותרים הן לכל הפחות סכום האגרה של 1,985 ש"ח ששילמו עם הגשת העתירה (כמתועד בנט המשפט).

זהו אפוא הרף התחתון בענייננו, בהתחשב בשתי ישיבות נוספות שהיו בעתירה מעבר לישיבה הראשונה:

$$7,786 * 117\% + 655 * 117\% + 655 * 117\% + 1,985 = \underline{12,627.32}$$